

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Speculum Monasticum

In Quo Totius Religiosæ disciplinæ Casus, Regulæ & difficultates clarè videntur, breviter explicantur & resolvuntur Canone, rationibus & Patrum auctoritatibus

Philippus <a Domina Nostra Septem Dolorum>

Augustæ Vindellicorum, 1688

Cap. XXI. De regularibus transeuntibus ad aliam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40745

debet, laudabiliter vivendo, habet jus perseve-
randi si vult, & in fine admittendi ad professio-
nem, ut omnes DD. conveniunt; ergo habet
jus reclamandi ut restituatur, quia Superior e-
jiciens non est dominus absolutus, sed tantum
dispensator divinatorum ministeriorum, & tam
ejiciens quam consentientes expulsionem pec-
cant mortaliter, & facultate sibi concessa abu-
tuntur: ergo concluditur à fortiori de profes-
so. *Bord. cap. 9. professionis regularis n. 37.*

Si verò superior conventus velit reclamare,
debet officium deponere, & ipsi renunciare, &
causas suas deducere coram Ordinario & Su-
periore ejus successore; quòd si obtinuit rescri-
ptum tacito nomine officii non valet, & est
subrepticium; non enim illud Papa concessis-
set, si narrasset, se esse Superiorem Conventus,
& ideo debet prius dimittere officium. *Bord.
cap. 22. profess. regul. n. 42.*

CAPUT XXI.

De regularibus transeuntibus ad aliam Religionem.

SUMMARIUM.

I. *An sit licitus & consulendus transitus.*

Cc 5

II. *Quid*

- II. Quid requiratur ut sit licitus.
- III. An aliqua ex conditionibus requisitis irritet transitum.
- IV. Qua licentia requiratur, ut fiat transitus ad aequae strictam & perfectam.
- V. Qua licentia requiratur, ut fiat ad magis strictam.
- VI. An liceat ad minus strictam seu laxiorem transire.
- VII. Quenam sine causa legitima transitus.
- VIII. An Praelatus possit licentiam negare transeundi ad laxiorem.
- IX. Quid, quando religio perfectiori est deformata & relaxata?
- X. Transiens debet iterum novitium facere.
- XI. Assumit locum ultima professionis.
- XII. Si ante professionem vult redire, licet.
- XIII. Non tenetur ad observantias prioris religionis.
- XIV. Quorum beneficiorum sint incapaces.
- XV. An transeuntes illegitime sint apostatae.
- XVI. Ad quam religionem pertineant beneficia transeuntis.
- XVII. Poena recipientium aliquem contra formam.

XVIII
XIX
XX
XXI
XXII
XXIII
XXIV
XXV
I. T
non est
nisi in
ex sacro
& gra
illud
tione,
mente
cap. 5

XVIII. Quibus religiosis prohibeatur transitus.

XIX. An transitus possit fieri pluries.

XX. An Monialibus concedatur transitus.

XXI. Utrum omnes professi unius conventus, seu totus conventus, possit ad strictiorem transire.

XXII. An Superiores possint dispensare subditum, qui vovit transire ad strictiorem, ejusque votum irritare.

XXIII. Votum de non transeundo ad strictiorem est nullum.

XXIV. Licentiam habens transeundi, si est vagans, puniri debet.

XXV. Transiens ad aliam, debet esse vestitus suo habitu prioris religionis.

Transitus de una religione ad aliam, etiam in pretextu perfectioris vitæ gerendæ, non est laudabilis, nec licitus, nec consulendus, nisi in ipso serventur ad unguem conditiones ex sacris Canonibus requisitæ, & adsit magna & gravis causa, utpotè, quia videtur esse contra illud Apostoli i. ad Corinth. 7. quisque in vocatione, qua vocatus est, permaneat, & contra mentem Patrum, specialiter Cassiani collat. 14. cap. 5. D. Basilii constitut. monast. cap. 34. & D. Bernardi

Bernardi de precept. & dispens. Ubi sic transeuntes vocat vagos, instabiles, fluctuantes, tumultuantes, quod non habent, cupientes, & quod habent, fastidientes; & ratio est, quia ex tali transitu plerumque & nimis saepe oritur scilicet inquietudo, scandalum, murmuratio, & religiosorum infamia, D. Thomas 2. 2. q. 189, art. 8. Suarez 4. tom. de religione lib. 3. cap. 9.

Subsistente tamen legitima causa, est licitum cum conditionibus infra scriptis, tum ex jure naturali, quo licitum est votum proprium commutare in melius, tum ex jure positivo Canonico, cap. statuimus, & cap. mandamus 19, q. 3. cap. non est, cap. sane, cap. significatum, & cap. licet. Ubi hoc supponitur. Suarez sup. cap. 8. Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 7. n. 2. & 3.

II. Ut iste transitus sit licitus, quatuor conditiones requiruntur. Prima est, quod non fiat temeritate, levitate, odio, ira, contemptu, vel alia qualibet animi perturbatione, sed solum studio vitæ perfectioris sine jactura & detrimento religionis, à qua receditur, ita enim deciditur ab Ecclesia in cap. licet de regulariis, Bonacina de clausura q. 1. puncto 9. §. 1. diff. 2. n. 1. Porcellus in dub. regul. verbo religionis transitus n. 6. & ideo omnes circumstantiæ feriò & prudenter examinari debent. D. Antonin. 3. part. tom. 1. cap. 4. Sylvester verbo religio 4. q. 1. Secunda est petitio licentiae

Superiore, quia ita decisum in dicto *cap. licet*,
versu, quo circa, ne bonum obedientiae contem-
 ni videatur. *Abulensis cap. 20. n. 9073. Navar-*
ra lib. 3. conf. tit. de regular. consil. 52. vel 59.
 Sufficit autem licentia petita, et si non obtenta,
 quando Superior illam injuste denegat, *dicto*
cap. licet: Rodriguez 3. tom. 99. regular. quest.
52. art. 3. In dubio autem, si iuste aut injuste
 negatur, standum iudicio Superioris. *Caietan.*
2. 2. quest. 189. art. 8. Sanchez lib. 6. in deca-
log. cap. 7. n. 16. Potest tamen tunc appellare
 ad alium Superiorem à quo res decernatur:
Sylvester verbo religio 4. quest. 1. Azorius tom.
1. institut. moral. lib. 17. cap. 14. q. 5. Tertia
 conditio est ut religio, ad quam fit transitus, sit
 perfectior; ita enim habetur in capitibus sup-
 citatis, praecipue in *cap. licet*; Transitus enim
 ad perfectiorem religionem indicat desiderium
 maioris perfectionis: quae autem sit perfectior
 religio, puto cum pluribus citatis apud *Leza-*
nam cap. 22. n. 5. 1. part. illam esse, ad inten-
 tum huius tractatus, non quae fuerit magis ar-
 cta, aspera, & severa, quoad observantias exte-
 riores, sed quae habuerit perfectiorem finem, &
 media ad illum proportionata; unde transire
 à perfectiori ad arctiorem non est ascendere,
 sed descendere; sicut propter eandem causam
 non est licitum commutare votum de actu per-
 fectionis virtutis in actum strictioris. *D. Thomas*
2. 2. q. 189. art. 8. Igitur ad iudicandum, quae
 religio

religio sit perfectior, non tam est attendenda prima institutio regulæ, & religionis, quam præfens observantia, & modus, quo in illa religione vivitur: sic enim melius suum intentum consequitur, quia ad perfectiorem vitam ambulat. *Azorius lib. 12. institut. moral. cap. 1. n. 3. & 8. Less. de justitia lib. 2. cap. 41. dub. 1. tamen Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 7. n. 11. reverè dicit, eam esse putandam religionem perfectiorem, quæ fuerit arctior, durior, & asperior cæteris paribus.* Quarta conditio est, ut talis transitus non sit à sede Apostolica interdictus, quamvis enim de jure communi liceat omnibus religionis transire ad aliam, servatis conditionibus supradictis; sunt tamen specialia jura aut privilegia interdientia aliquibus talem transitum, ut dicemus infra n. 8. hujus capituli.

III. Defectus primæ, & secundæ, ex conditionibus assignatis non irritat transitum ex una religione ad aliam, nec reddit professionem factam irritam aut nullam, sed solum illicitam, saltem stando in jure communi. Nullum enim fundamentum in decretis adductis irritationis, eum illis non opponantur diætæ conditiones tanquam forma servanda, sed ut modus ex præcepto ecclesiæ requisitus, cum ergo aliter ex jure naturæ non sit irrita talis professio, quæ est de meliori bono, scilicet de imperfectiori ad perfectiorem, non erit irrita professio. *Suarez 4. tom. de relig. lib. 3. cap. 10. n. 22. Defectus*

tertia conditionis reddit nullum transitum, & irritat professionem, quia transitus ad non perfectiorem religionem, nullo jure est permissus, & alias est ex natura sua contra primam professionem, perquam religiosus est obligatus religioni, in qua est professus. Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 7. n. 93. Defectus vero quartæ conditionis aliquando irritat transitum, & professionem factam de novo, aliquando verò reddit solum illicitam; quia in illis privilegiis aliquando apponuntur verba irritantia, aliquando verò solum prohibentia, & ideo bene consulantur verba privilegiorum. Sanchez sup. num. 88.

Bordonus resolutione 29. n. 45. aliter conditiones enumerat, scilicet Prima, quod non sit transitus interdictus. Secunda, quod fiat bono fine, & zelo melioris vitæ. Tertia, quod fiat sine præjudicio religionis à qua receditur. Quarta, quod petatur licentia. Primæ defectus aliquando irritat, si decretum est irritans; si autem est tantum prohibens, minimè; quia multa prohibentur fieri, quæ tamen facta tenent, sup. ad Apostolicam 6. de regularibus. Secundæ defectus non irritat, quia non est contra substantiam professionis, modo licentia petita fuerit. Tertia defectus non irritat. Quarta defectus irritat transitum, & professionem.

IV. Religiosum posse transire ad religionem æque strictam, & perfectam, quando non est

est aliqua causa talis transitus, solius est Papae
 licentiam concedere, est enim summus Pontifex,
 Prælati, Prælati supremi omnium religionum,
 ita potest mutare religiosum ex una religione
 ad aliam, sicut Generalis mutat de provincia in
 provinciam, & Provincialis de conventu in
 conventum sibi subditum. *Azorius lib. 12. tom.*
4. instit. moral. cap. 4. q. 9. Quando verò ad
 causa legitima, à Prælati majoribus petitur
 licentia, quia habent potestatem disponendi de
 rebus suæ religionis, causa rationabili sub-
 stante de jure communi, cum consensu Con-
 ventus, est enim una ex causis gravioribus
 Conventus enim simul cum Superiore acqui-
 vit jus super dictam religiosum; ergo conse-
 taneum est, ut ab utrisque dimittatur, quia ne-
 gotia graviora tractantur, & perficiuntur con-
 consilio, & consensu Fratrum, *cap. novit. 4. cap.*
quanto 5. cap. nōscitur 6. de iis qua sunt a Præ-
latis & cum alienatio aliarum rerum non possit
fieri sine consensu Capituli cap. placuit 50. cap.
sive exceptione 51. ergo multo magis religio
 alienatio, cum sit quid majus aliarum rerum
 pertinere debet ad Prælatos, & Conventus
 Per Prælatos hic intellige Generales, & non
 alios, quorum jurisdictio non est Generalis, sed
 extenditur tantum ad unam Provinciam in
 Conventum. Hujusmodi verò licentia est ob-
 tinenda, quia Conventus, & Religio habet
 super illum, ut non possit recedere, & huic

potest Prælatus, & Conventus renunciare, faci-
endo illi facultatem recedendi ex justa causa,
quia sine illa non possunt religioni auferre jus,
quod habet super illum, quod tamen potest Pa-
pa sine causa, quia summo iure in religionibus
gaudet. *Bordonus resol. 29. n. 13. & seq. Lexa-*
na cap. 22. prima partis n. 8. & 9.

V. Transeunti ad strictiorem sufficit licen-
tia Prælati immediati (petita debite, licet non
obtentata) simul, & Conventus seu Fratrum ejus
monasterii, à quo transiturus est filius. De Præ-
lato immediato probatur *cap. statuimus 19. q.*
3. ubi dicitur sine districtioris religionis obtentu,
ex eod. claustro audeat sine parvis, & totius con-
gregationis permissione recedere. Pater autem
claustrum est proprie Superior localis. Quod
verò licentia debeat peti à Conventu, probatur
ex eodem *cap. statuimus*, in quo non excluditur
Conventus, & quia hoc negotium est commu-
ne toti Conventui; ergo tam subditorum,
quam Prælati requiritur licentia: quamvis te-
neat *Sanchez lib. 6. cap. 7. n. 40. & n. 81.* non
esse necessariam Conventus licentiam, sed pos-
se peti à solo Prælato, eo, quod transitus illi
competat jure naturali, positis debitis requisi-
tis, & petenda est antè transitum, causam etiam
transitus exprimere debet; quod autem non
obtentata licentia, modo sit debite petita, possit
transire ad strictiorem, expressè dicitur in *citato*
cap. licet, & valet transitus in utroque foro, ut

Dd

doct

docet *Rodriquez* q. 52. art. 3. & ex eo *Portellus* verbo religionis transitus n. 5. Ut autem licet necesse est, ut non fiat cum lenitate, & demerito prioris religionis; & notat *Portellus* Prælatum negantem licentiam sine causa legitima peccare mortaliter n. 11. §. hoc. Superiores transeuntes ad strictiorem eodem modo procedere debent. *Rodriquez* tamen tenet & *Portellus* n. 14. Sacram Congregationem declarasse transitum fieri non posse nisi de licentia Capituli generalis, cui putat esse standum, ubi subdit, quod si de ea dubitetur, possit Generalis aut Provincialis talem licentiam concedere ex iusta causa.

VI. Transire vtrò ad laxiorem non solum prohibita religioſis, sed sine causa urgente nec à summo Pontifice concedi potest, saltem quoad forum interius conscientiæ; quia talis transitus est commutatio voti de meliori bono in minus bonum, quod cum sit juri divino contrarium, & contra jus naturale, invalide fit, nisi à summo Pontifice, nisi urgens causa subsistat, ratione cujus possit dispensare. *Naturalis* lib. 3. consil. tit. de regularibus consil. 56. n. 88. & comment. 4. de regular. n. 10. *Lessius* lib. 2. de justit. cap. 41. dub. 13. Causa tamen legitima subsistente, non solum Papa, sed Prælatus illo inferiores talem licentiam dare possunt. Ratio quoad Papam est, quia ipse potest jus naturale & divinum interpretari, & cum casu

rationabili in votis quibuscumque dispensare; quoad Prælatos verò, quia ex nullo jure constat hanc dispensationem esse Papæ reservatam. *Concil. enim Trident. sess. 2. de regular. cap. 19.* decernens, quod nemo regularis cujuscumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem, loquitur de facultate obtenta sine causa legitima, ut docet *Navarrus lib. 5. consil. de regular. consil. 56. n. 3.* & *Lessius sup. dub. 13.* & similiter *extravag. viam ambiciose de regular.* prohibens, ne Mendicantes transeant ad aliam religionem præter Catholicam, intelligitur etiam de transeuntibus absque dispensatione, & causa legitima, ut docent *Lessius citat. & Sanchez lib. 5. in decalogum cap. 7. n. 6.* Cum ergo autoritas concedendi talem facultatem sit necessaria ad perfectam subjectionem interiorum ad Superiores, credendum est, posse Prælatos Papa inferiores illam concedere. *Rodriguez tom. 2. qq. regular. q. 52. art. 9.* probabile hoc putat *Suarez 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 1. n. 20.* Prælati verò, ad quos spectat hanc licentiam concedere, sunt Episcopi respectu non exemptorum; respectu verò exemptorum sunt Generales, non verò immediati Superiores. *Sanchez lib. 5. in decalogum cap. 7. n. 70. Lexana cap. 21. part. n. 1. Layman, lib. 4. tract. 5. cap. 5. n. . de statu relig.* Decentius tamen & congruentius fiet, si lubidus ad summum Pontificem remittatur.

VII. Causæ legitimæ transitus arbitrio pro
 dentis dispensantis relinquuntur, cum nihil
 circa hoc sit à jure præscriptum. Generales
 tamen causæ sunt infirma aut incommoda va-
 letudo, fragilis corporis natura, quæ strictiori
 religionis austeritates ferre non potest. *As-
 rius tom. 1. institut. moral. lib. 12. cap. 14.* Est
 utilem in una religione & in alia onerosum.
Suarez 4. tom. relig. tract. 8. lib. 3. cap. 11. n. 11.
 Magna necessitas parentum, quibus in una re-
 ligione subveniri potest, & non in alia. *Rodri-
 quez tom. 3. qq. regul. 9. § 2. art. 9.* Si religio-
 sus indignè & injustè odio habeatur, & ma-
 tractetur à religiosis unius religionis. *Asor, &
 Rodriguez citati.* Esse infamatum in religio-
 ne ob aliquod crimen commissum, ut propter
 necesse sit esse semper pudore suffusum & tribu-
 tia magna affectum. De his & aliis vide apud
 Suarezem supra citatum. *Lezana 2. part. cap.
 22. n. 12. Diana tract. 2. de dubiis regul. res-
 p. 43.*

VIII. Prælati, qui sine justa & legitima cau-
 sa negarent alicui subdito facultatem transire
 ad strictiorem religionem, peccarent mortali-
 ter. Hoc deducitur ex cap. licet quibusdam in
 regular. ubi dicitur: *Prelatus subdito sine dis-
 pensatione & pravitare qualibet, debet transire
 licentiam indulgere, ne videatur propositum in-
 pedire divinitus inspiratum.* *Sylvester verbo
 religio 4. quest. 1. nor. 5. Miranda in Manuali
 tom. quest. 31. art. 6.*

IX. Quando aliqua religio deformata est & relaxata, etiamsi in se sit perfectior, aut strictior; licitum est ex illa ad aliam minus strictam aut perfectam transire, modò sit magis reformata, servatis tamen servandis; quia finis, propter quem omni jure licitus est transitus ex una in aliam religionem, est, ut quis ducat vitam perfectiorem, quod in casu isto contingit. *D. Thom. 2. 2. q. 189. art. 8. Miranda in Manual. tom. 1. q. 31. art. 4.* Quæ autem religio censenda sit perfectior, diximus sup. n. 2. conditione 3.

X. Translatus tenetur ad novum novitiatum & novam professionem. Primò, quia annus probationis institutus fuit favore utriusque, scilicet religionis, ut experiatur mores ingredientis, & transeuntis, ut probet mores & austeritatem religionis, quam neuter expertus est; ergo debet peragere novitiatum juxta *cap. ad Apostolicam, & sess. 25. cap. 16.* ubi nulla fit distinctio de venientibus à sæculo vel à religione, ita tenent *Rodriguez tom. 3. q. 16. art. 11. cum suo compend. resolut. 101. n. 46. Sanchez lib. 3. cap. 4. n. 12. & alii, quos citat Bord. resolut. 29. n. 62.* Quod procedit, licet fiat transitus ab arctiori ad laxiorem, imò & respectu ejusdem religionis. 2º. De professione certum est, quia in ea debet se obligare, quod fieri nequit, nisi per professionem, & quia professio facit monachum; ergo, si cupit esse religiosus, debet

bet profiteri: quod si religio, ad quam transit, est ejusdem Ordinis, & utatur eadem forma professionis, non indiget transiens professione, nisi aliter in constitutionibus Ordinis ordinetur. Semp̄r autem novus novitiatus est necessarius. Sape autem Sacra Congregatio solet concedere, ut iste novitiatus sit brevior, quam per annum, per aliquot scilicet menses tantum, & cum quibusdam circumstantiis. *Bord. rescript. 29. n. 62 & 63.*

XI. Translatus anno novitiatus tractatur ut novitius, & à puncto professionis factæ in Ordine ad quem translatus est, incipit habere jus suæ sessionis in choro & in mensa ceterisque actibus, neque potest habere locum, quem in priori religione habebat, ratione prioris professionis; quia solum à tempore ultimæ professionis est religiosus illius, & numeratur inter membra ipsius, *Sanchez, lib. 6. in decalog. cap. 7. num. 86. Rodriguez, tom. 3. qq. regular. q. 51. art. 29 & 30.* Secus est, si transeat aliquis ad aliquam religionem, ut sit Prælati ipsius; hic enim sine dubio debet habere primum locum in conventu, cum incongruum sit, Prælatum esse loci inferiorem suis subditis. Finito autem officio locum habet, non secundum primam professionem emissam, sed secundum consuetudinem & leges posterioris religionis, in qua professionem emisit. *Rodriguez, citat. art. 26. Bordon. sup. num. 24.*

XII. Religiosus, qui legitime ad aliam transiit, si ante professionem redire velit ad priorem religionem, est in illa admittendus, quia adhuc est sub vinculo factæ professionis in religione, à qua discessit, estque pars & membrum illius. *Sylvester verbo religio 4. q. 5. Azor. tom. 1. institut. moral. lib. 12. cap. 14. q. 11.* Idem dicitur, licet illegitimè aut injustè ad aliam transiit, propter majorem rationem. *Sanchez lib. 6. in decalog. cap. 7. n. 105.* Non tamen debet illi concedi præcedentia, quam habebat, sed debet ultimum habere locum, ut expressè habetur *cap. mandamus 19. q. 3.* His verbis: *Precipimus ut redeat, & deinceps memorialem cucullam deferat & ultimus in choro maneat.* Procedunt tamen hæc, quando injustè transiit, ut, malo fine, vel sine licentia, velex levitate. Tempore verò procedente poterit illi suum jus in actu amissum restitui; quod, si valide professus revertatur, nullatenus possit gaudere de priori præcedentia; quia per secundam professionem omne jus amisit primæ; fuit enim illud jus omninò extinctum virtute secundæ professionis. *Lezana sup. n. 18. & Bordon. etiam sup. n. 19.*

Rediens tamen ad priorem religionem admittitur sine nova probatione & professione, acta verò professione valida in secunda non tenetur admittere; sed si admittitur, & magnum temporis spatium fuerit interpositum, possunt

Superiores petere novitiatum, quia ex diversitate temporum diversificantur etiam mores; imò si revertitur, professione valida in secunda facta, debet iterum profiteri in prior; quia per posteriorem professionem penitus extinguitur prior. *Bord. sup. n. 57. & 58.* Et ideo religio non tenetur illum admittere, quia non est amplius ipsius; sequuta enim professio in secunda censetur omnibus renuntiale; ad quæ jus habebat in priori, & evanescent omnia & extinguuntur, quæ à prima dependebant, adeo, ut qui in primam redeunt, non sunt amplius Confessarii, Lectores, Prædicatores, &c. sed de novo debent approbari. Et etiam si revertantur infra annum, remanent religiosi privati, ac si titulos gradus & prælaturas nunquam habuissent, *idem Bord. sup. n. 97. & 101.*

XIII. Religiosus, modo legitimo translatus, non solum non tenetur ad observantias regulares prioris religionis, ut de se patet, cum sit ab illius jugo exemptus etiam cum sit adhuc novitius, sed neque tenetur ad alia vota specialia in professione prioris religionis emissa, v. g. Si erat ex Ordine Minimorum, ad vitam quadragesimalem, quia talia vota sunt annexa professione prioris religionis: cessante autem principali cessant etiam accessoria. *Suarez tom. 2. de relig. tract. de voto lib. 8. cap. 3. num. 7. Sanchez lib. 6 in decalog. cap. 7. num. 87. Bord. citat.*

Notandum tamen, quod ex constitut. Urbani 8. data anno 1635. die 20. May, statuitur, quod regulares, quia ex suo instituto votum habent, seu juramentum de non procuranda, vel acceptanda extra eorum religionem dignitate, transeuntes ad aliam, etiam cum licentia Papæ, vel dimissi, aut ejecti, ipsi remaneant adstricti dicto voto, vel juramento: quia ex jure novo dicti Urbani hoc votum censetur principaliter factum in cultum Dei, & non ut adnexum priori professioni; & præfatus Urbanus sub die vigesima sexta 1643. declaravit prædictum votum dispensari, aut relaxari non posse, aut adversus illud aliquam licentiam aut indultum concedi, nisi à Romano Pontifice pro tempore existente sublata quibuscumque aliis facultate. *Lezana verbo transeuntes. num. 14.*

XIV. Transeuntes ad aliam, licet sint Canonici regulares, sunt omninò incapaces quorumcumque beneficiorum secularium, etiam curatorum: ita habet *Concil. Trident. sess. 14. cap. 11.* ne aliquis transeat ex una religione in aliam sub spe obtinendi aliquod beneficium seculari. *Lessius 2. de institut. cap. 41. dub. 13. num. 105. Suarez 4. tom. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 15.* Et hoc intelligitur de quocumque transitu sive ad strictiorem, sive ad laxiorem: quia *Concilium* generaliter loquitur. Præterea mendicantes, qui auctoritate etiam Apostolica

transeunt ad non mendicantes, ex *Clementina prima de regular.* primò privantur voce in Capitulo, etiamsi hoc illis ab aliis concedatur; voce, dico, activa & passiva, nam textus generaliter loquitur, *Bonacina de claus. quest. 1. punct. 9. §. 5. n. 7.* 2°. Privantur loco in eodem Capitulo, *Sanchez lib. 6. cap. 7. num. 111.* 3°. Non possunt assumi ad Prioratus administrationes, aut quæcumque alia officia; etiam Vicarii, aut Ministri, vel aliorum locum tenentes, nec animarum curam aut regimen possunt pro se, aut pro aliis exercere, & quidquid in contrarium gestum fuerit, irritum est & nullum, ita decernitur in dicta *Clementin. 1. de regular.* & ratio decisionis est, ut mendicantes quietius in sua vocatione persistent. *Azor. lib. 2. institut. moral. cap. 14. q. 12. Sanchez lib. 6. in decal. cap. 7. n. 109.* Excipiuntur transeuntes ad Carthusianos, qui possunt esse Priores & Procuratores. *Suarez tom. 4. de relig. tract. 8. lib. 3. cap. 15. n. 6. Lezana cap. 21. 1. part. n. 40. & 21.*

XV. Illegitimè transeuntes sine causa aut licentia, aut contra prohibitionem juris, non sunt veri apostatæ, sed solum fugitivi, quia, licet illicitè, & invalidè ab una religione recedant transeunt tamen ad aliam, & ideo non dicuntur recedere simpliciter à statu religioso, quod requiritur ad veram apostasiam; dicuntur tamen fugitivi, quia indebitè fugiunt ab obedientia.

obediencia tuorum Superiorum. *Lessius de
iustit. cap. 41. dub. 11. Azor. lib. 12. institut.
moral. cap. 17. q. 7. Lez. sup. n. 12.*

XVI. Bona omnia transcuntis, etiam cum
Superiorum licentia, ex una religione ad aliam
ante professionem in secunda religione emis-
sam acquisita, vel quomodolibet pertinentia,
pertinent ad primam religionem, quia usque
ad professionem in secunda, semper remanet
membrum primæ, & illi acquirit, quidquid ac-
quirat *Azorius tom. 1. institut. moral. lib. 12.
cap. 15. q. 3. & cap. 16. q. 8.* Et multo magis
hoc est verum de bonis religiosi illicitè, & ille-
gitimè transeuntis, & non solum ante professio-
nem, sed, & post ipsam, quia cum professio
istius sit nulla, nullum jus ex ea provenit poste-
riori religioni. Unde, qui transfertur, non
potest si cum deferre ex bonis, quæ ad u. um. ha-
bebat, nisi ea, quæ sibi gratiose concessa fuerint
à superiore *Lezan. citat. n. 24.*

XVII. Religiosi cujuscumque Ordinis &
religionis extiterint, exceptis Carthusianis,
admittentes seu recipientes religiosos alterius
ordinis contra formam juris, peccant mortali-
ter, quia in re gravissima delinquunt. Est
etiam excommunicatio lata contra recipientes
fratres aliquarum religionum propter privile-
gia ipsi à summis Pontificibus concessa: item,
& oratio officiorum, & administracionis, &
inhabilitatis ipso facto, Vide *Lezanam sup. n.
25.*

25. & Bonacinam de clausura q. 2. puncto 9. §. 5.
Nullus etiam Superior licentiam cuiquam concedere potest, nisi constet illi de benevolente receptore, ut recta via transiens ad illum sine divagatione se conferat. Sic ordinavit Sacra Congreg. Concilii de regular. apostat. & ejectione jussu Urbani VIII. 1624.

XVIII. Religiosi, quibus interdictus, & prohibitus est transitus ad aliam religionem, sunt primò mendicantes, nisi ad Carthusiam. 1º. Cistercienses. 3º. Jesuitæ, & Carmelitani discalceati. 4º. Clerici regulares ministrantes infirmis, quibus nec licet ad Carthusianos transire. Capucinis est prohibitum transire ad Minimos S. Francisci de Paula, Pius V. Gregor. XIII. & Sacra Congr. Discalceati Augustiniani ad Calceatos ejusdem Ordinis, sive ad quemcunque alium Ordinem laxiorem sine specialis sedis Apostolicæ licentia transire prohibentur. Clemens VIII. Barbosa in collect. Bullar. verbo transitus religionis. Trinitarii discalceati transire non possunt ad aliam quamcumque Carthusiana excepta. Urban. VIII. Peyroni tom. 3. privileg. cap. 12. in constitut. 11. vel 12. Urb. VIII. Fratres ordinis Beatæ Mariæ de mercede ad Mendicantes transire prohibentur. Callistus. III. Bordon. resolut. 29 n. 38. Discalceati etiam ejusdem Ordinis non transiunt ad Calceatos, Urban. III. Barbosa sup. de aliis, quibus id est prohibitum, late Barbosa loc.

relato de jure ecclesiastico à n. 52. Bordonus
 sup. n. 27. Possunt tamen Augustiniani dis-
 calceati ad solos Carthusianos transire. Clem.
 VII. const. 3. pastoralis officii, idem Bord. n. 36.

XIX. Transitus potest fieri pluries de jure,
 quia non est restrictus ad secundam vel tertiam
 religionem, non est tamen laudandus talis
 transitus, quia nullum devotionis Spiritum in-
 dicat, imò magnum animi instabilitatem, &
 inconstantiam arguit; non levi reprehensione
 dignus ac proinde minimè aut rarè conceden-
 dus, quia, qui taliter agit, non præsumitur
 transire arctioris vitæ zelo aut ex devotione.
 Bordon. resolut. 29. n. 87.

XX. Monialibus conceditur transitus ad
 strictiorem ordinem, cap. unico de statu regul.
 in 6. & supponit gloss. verbo quoslibet Clement. 1.
 de regul. Nec obstat decretum de clausura
 perpetua ex cap. citato de statu regul. in quò il-
 lis prohibetur, ne exeant à clausura quocum-
 que prætextu, nisi ex legitima causa ab Episco-
 po approbanda; transitus autem ad strictiorem
 sine dubio est legitima causa; ergo conceden-
 dus. Nec obstant duæ constitut. Pii V. in
 quibus prohibetur exitus, exceptis tribus casi-
 bus inter quos non est iste; sed dicas, illos re-
 ferri in exemplum, quod regulam non restrin-
 git. Damni infelici. ff. de dam. inf. ergo in hoc
 possunt exire, & in aliis urgentibus casibus.
 Sanchez lib. 6. cap. 25. n. 37. Licentiam au-
 tem

tem transeundi Monialis debet petere non ab
 Abbatisa, quia non dicitur Prælata *cap. lxxviii.
 18. de regular.* Nec est illi committendum
 hoc negotium, cum sit iudicium gravissimum,
 sed Prælato Episcopo, sive regulari, cui subje-
 cta est. Aliqui dicunt licentiam debere peti
 Papa, ut *Portellus*, sed contrarium tenet *Rodri-
 guez tom. 3. q. 52. art. 6.* & *Sanchez lib. 6.
 cap. 7. n. 6.* ait sufficere illam petere, etsi non
 obtineatur. Dico tamen cum *Rodriguez* requi-
 ri licentiam obtentam, quia in aliis causis iuris
 & expressis requiritur, multo magis in hac.
Bordon resol. 29. n. 85.

XXI. Omnes Professi unius Conventus seu
 Conventus, possunt transire ad strictiorem, quia
 jus nullus excipit volentes transire ad meliorem
 frugem; non enim magis unus aliis obligatur
 priori religioni, ergo, si unus potest transire,
 poterunt & ceteri omnes, quia omnibus reli-
 giosis indistincte facultas transeundi conce-
 ditur ad strictiorem, petita licentia, licet non ob-
 tenta. Puto tamen non posse fieri hunc transi-
 tum absque licentia Prælati, imo petendam
 esse à Generali simul cum Patribus Provincia
 in qua est Conventus, cum sit negotium gra-
 vissimum, & agatur de interesse totius Provin-
 cia, ideo ab illius Patribus seu saltem Definito-
 ribus licentia petenda est, quæ si denegata
 possunt adhuc transire, quia totus conventus
 non est inferioris conditionis, uno particulari
 qui

qui potest transire petita licentia, licet non obtenta *Bordon supra. n. 51. & n. 79.*

XXII. Superiores regulares non possunt irritare vota subditorum transeundi ad strictiorem religionem; utique vero in illis dispensare, & commutare. De irritatione tenent omnes *Sanchez lib. 4. cap. 33. n. 2. Rodriguez tom. 1. q. 25. art. cum suo compend. resolut. 123. n. 80. Bonacina p. 7. de voto §. 2. n. 27.* Quia irritare votum est illud imperfectè obligans & dependenter à voluntate Superioris relaxare, etiam contra voluntatem voventis, cogendo illum ut non exequatur, sed hoc votum in se perfectè obligat independenter à voluntate Superioris, qui non potest cogere subditum, ut ab eius adimplerione desistat, cum jure communi, *cap. licet 18. de regular.* omnibus professis detur facultas transeundi ad arctiorem, licet negetur petita licentia, & in hoc non est difficultas; ergo non possunt irritare. Dispensare verò possunt, ut maneat in propria religione, iusta subsistente causa, quia ad dispensandum, supposita legitima causa, ex parte Superioris requiritur potestas spiritualis, & quod votum non sit Papæ reservatum ex parte subditi: sed Prælatus regularis habet potestatem spiritualem, nec votum tale est reservatum: ergo potest dispensare. De potestate constat, habet enim in utroque foro potestatem ordinariam super subditos. *lib. 4. disp. 39. n. 3.* Quòd votum

tum non sit Papæ reservatum absolute, docent communiter Sanchez lib. 4. cap. 40. n. 74. lib. 8. disp. 9. n. 17. Bonacin. p. 7. de voto §. 4. n. 21. Non enim est dispensatio voti religionis, sed circumstantiæ; ergo à fortiori poterunt commutari, cum istud minus sit quam dispensare. Bordon. sup. n. 73. & seqq.

XXIII. Votum etiam juratum, seu juramentum non transeundi ad strictiorem, non tenet ac proinde absque ullo peccato sine dispensatione transiri potest. Hujusmodi enim votum nullam in se honestatem, aut bonitatem continet, & est impedimentum melioris boni; ergo inutile & invalidum, cum non sit materia bona. Sanchez lib. 4. cap. 8. num. 3. Bordon. sup. n. 68.

XXIV. Licentiam habens transeundi ad aliam, & vagans, antequam habitum recipiat in secunda religione, licite potest puniri à Superiore primæ, non autem à Superiore ad quem quia sic vagans non censetur manumissus, neque licentiatus: licentia enim non fuit illi data ad vagandum, sed ad transeundum; ergo adhuc sub potestate Prioris à quo: Debet enim licentiatus recto tramite transiri exequi absque mora, & jura ad illud significandum utitur sæpè verbo transvolandi, & verbum transire denotat continuationem itineris ad locum destinatum; imò privilegium meretur antea, qui sibi concessa abutitur potestate, cap.

nti ista 7. distinct. 74. cap. licet 18. de regular. cap. 11. de privileg. cap. fin. de pœnit. in 6. Pun- niendus est autem (non ut apostata) sed ut fu- gitivus, si licentiam petiit: quod si sine licen- tia discessit, punitur ut apostata, & ut excom- municatus, præsertim si propria autoritate ha- bitum dimisit & cum alio vagetur. Bordon. sup. nom. 80.

XXV. Colligitur ex supra dictis, transcun- tem debere ad secundam religionem accedere cum suis vestibus interioribus & exteriori ha- bitu prioris religionis, ut, eo exuto, immediatè à Superiore posterioris induatur novo habitu, retinendo habitum priorem usque ad diem professionis remittendum, vel retinendum si non possit proficere; redeundo statim ad pri- stinam domum religiosam, & ubique scripta, si- ve utilia sint, sive inutilia, secum potest aspor- tare tanquam fœtus sui intellectus & filios na- turales, in solatium animæ suæ, in quibus com- ponendis tantum insudavit Bord. sup. n. 91.

CAPUT XXII.

De incorrigibilibus & ejectis.

SUMMARIUM.

- I. Incorrigibiles possunt ejici à religione.
- Es II. Qua-